

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 586/2020
08.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 227. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног - адвоката Милоша Палигорића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Крушевцу К 29/18 од 10.07.2019. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 773/19 од 26.11.2019. године, у седници већа одржаној дана 08. јула 2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милоша Палигорића као основан па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Вишег суда у Крушевцу К 29/18 од 10.07.2019. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 773/19 од 26.11.2019. године, у погледу правне оцене дела и одлуке о трошковима кривичног поступка, тако што Врховни касациони суд кривично – правне радње окривљеног АА описане под тачком 1. првостепене пресуде, због којих је оглашен кривим, правно квалификује као продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. Кривичног законика, за које га **ОСУЂУЈЕ** на казну затвора у трајању од 2 (две) године и 6 (шест) месеци, у коју казну му уручује време provedено у притвору од 26.11.2016. године до 19.01.2017. године, и од окривљеног на основу члана 91. Кривичног законика одузима имовинску корист прибављену кривичним делом у износу од 35.817.000,80 динара и окривљеног обавезује да накнади трошкове кривичног поступка Вишем јавном тужилаштву у Крушевцу у износу од 138.102,94 динара, као и трошкове кривичног поступка Вишем суду у Крушевцу у износу од 26.896,83 динара, те да истом суду на име паушала уплати износ од 15.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док се исти захтев у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку **ОДБИЈА** као неоснован, а у осталом делу одбацује као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крушевцу К 29/18 од 10.07.2019. године, окривљени АА ставом I изреке, оглашен је кривим због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. у саизвршилаштву – у вези са чланом 33. КЗ, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од две године и шест месеци, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору од 26.11.2016. године до 19.01.2017. године.

Истом пресудом, на основу члана 91. КЗ, од окривљеног АА одузета је имовинска корист прибављена кривичним делом у износу од 35.817.000,80 динара.

Окривљени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка Вишем јавном тужилаштву у Крушевцу у износу од 138.102,94 динара, те да суду накнади трошкове кривичног поступка у износу од 26.896,83 динара и да на име паушала уплати износ од 15.000,00 динара, као и да ББ на име трошкова кривичног поступка исплати износ од 176.250,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Ставом II исте пресуде, на основу члана 423. тачка 2) ЗКП, окривљени је ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело прање новца из члана 245. став 3. у вези става 2. и 1. КЗ у саизвршилаштву – у вези са чланом 33. КЗ, јер није доказано да је учинио ово кривично дело.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 773/19 од 26.11.2019. године, одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Крушевцу, окривљеног АА и његовог браниоца – адвоката Милоша Палигорића, а пресуда Вишег суда у Крушевцу К 29/18 од 19.07.2019. године, потврђена.

Против напред наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА– адвокат Милош Палигорић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, конкретно због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде одредаба члана 91. став 1. КЗ, с тим што из образложења произилази да је захтев поднет и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 5. КЗ, те због повреде одредаба члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине другостепену пресуду и списе предмета врати Апелационом суду у Крагујевцу на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке у смислу члана 488. став 2. ЗКП, након разматрања списка предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, а након оцене навода изложених у захтеву, нашао:

Захтев је основан у делу у којем се односи на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 5. КЗ и у односу на повреду одредаба члана 441. став 4. ЗКП, исти захтев је неоснован у делу у којем се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног у захтеву истиче да је правноснажна пресуда заснована на незаконитим доказима, и то на свим доказима који су изведени током истраге и главног претреса, чијем извођењу је присуствовао адвокат Зоран Петровић као пуномоћник оштећеног ББ, обзиром да је адвокат Зоран Петровић ... ВВ, јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Стога се, према наводима захтева, наведени тужилац морао изузети од даљег поступања у овом кривичном поступку, а докази изведени током истраге и главног претреса, чијем је извођењу присуствовао адвокат Зоран Петровић, морали су бити издвојени из списка предмета као незаконити.

Надаље, у захтеву се истиче да је јавни тужилац ВВ омогућио да његов ... – адвокат Зоран Петровић у истрази присуствује саслушању тада осумњиченог АА пред замеником Вишег јавног тужилаштва у Крушевцу 19.01.2017. године и саслушању осумњичене ГГ дана 01.12.2016. године, иако се ради о радњи саслушања осумњиченог у истрази, сходно одредби члана 300. став 1. ЗКП, о којој се обавештава само бранилац окривљеног, те да је присуствовао и извођењу доказних радњи испитивања сведока ДД и ЂЂ у истрази дана 07.12.2016. године и сведока ЕЕ дана 14.12.2016. године, а којим радњама као пуномоћник оштећеног није могао присуствовати пре испитивања оштећеног ББ. Према наводима захтева, адвокат Зоран Петровић је у својству пуномоћника оштећеног присуствовао и доказним радњама испитивању сведока ЖЖ и ЗЗ у истрази дана 21.12.2016. године и сведока ИИ дана 10.01.2017. године, као и главним претресима одржаним дана 11.10.2017. године, 19.02.2018. године и 26.03.2018. године, те према ставу браниоца сви наведени докази, изведени током истраге и главног претреса, представљају незаконите доказе на којима се правноснажна пресуда не може заснивати, а на који начин је правноснажном пресудом учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости браниоца АА– адвоката Милоша Палигорића, Врховни касациони суд је оценио неоснованим, из следећих разлога:

Према стању у списима, у кривичном поступку који је вођен против окривљеног АА није поступао јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у ... ВВ, већ његов заменик Миодраг Сурла, а захтев за изузеће наведеног јавног тужиоца и заменика није усвојен, већ је одбијен као неоснован решењем Апелационог јавног тужиоца у Крагујевцу Ктр. 963/18 од 07.12.2018. године, са образложењем да не постоје разлози за изузеће јавног тужиоца ВВ јер је његов ... преминуо године, те због тога што наведени јавни тужилац уопште није ни поступао у конкретном предмету, нити је предузимао било коју радњу предвиђену Закоником о кривичном поступку.

Поред тога, из списка предмета произилази да је претходна пресуда, којом је окривљени АА оглашен кривим (пресуда Вишег суда у Крушевцу К 18/17 од 7.06.2018.

године) укинута решењем Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 884/18 од 27.09.2018. године, а у поновном поступку, пре доношења пресуде Вишег суда у Крушевцу К 29/18 од 10.07.2019. године, која се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног побија, поново су изведени исти докази, па како се, дакле, правноснажна пресуда заснива на доказима изведеним на главном претресу, те на садржини исказа који су предочени присутнима на главном претресу одржаном дана 06.05.2019. године, уз сагласност странака, поред осталог и уз сагласност браниоца окривљеног – адвоката Милоша Палигорића, то по оцени овог суда правноснажна пресуда није заснована на незаконитим доказима, како се то неосновано истиче у поднетом захтеву.

Међутим, захтев браниоца окривљеног – адвоката Милоша Палигорића основан је у делу у којем се указује да је побијаним пресудама повређена одредба члана 5. КЗ.

Побијаним пресудама, окривљени је оглашен кривим због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, који је важио у време доношења првостепене и другостепене одлуке.

Одредбом члана 5. став 1. КЗ, прописано је да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела, а ставом 2. истог члана приписано је да, ако је после извршења кривичног дела измењен закон једном или више пута, примениће се закон који је најблажи за учиниоца.

Одредбом члана 227. став 3. КЗ („Службени гласник РС“, број 94/16), који се примењује од 01.03.2018. године и који је важио у време доношења побијаних пресуда, прописано је да ће се учинилац предметног кривичног дела казнити затвором од две до десет година.

Одредбом члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ („Службени гласник РС“, број 121/12), који се примењивао од 15.04.2013. године до 28.02.2018. године, и који је важио у време извршења предметног кривичног дела, прописано је да ће се учинилац казнити затвором од две до десет година.

Дакле, кривично дело из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, које је окривљеном стављено на терет и које је било прописано Кривичним закоником који је важио у време извршења кривичног дела, и кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. КЗ, због ког је окривљени оглашен кривим нижестепеним пресудама, садрже иста битна обележја, и за оба је прописана иста казна затвора – од две до десет година, с тим што је одредбом става један (1) члана 227. КЗ прописана додатна обавеза суда да утврђује и да ли су радњама окривљеног остварена законска обележја неког другог кривичног дела, па тек након тога да изведе правни закључак о постојању злоупотребе из ове одредбе КЗ. Стога су и првостепени и другостепени суд, примењујући на окривљеног закон који је важио у време доношења побијаних пресуда (а који очигледно није блажи од претходног), а не закон који се примењивао у време извршења дела, учинили повреду члана 5. КЗ, односно повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, на шта се основано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује.

Из наведених разлога, а због учињене повреде закона, Врховни касациони суд је преиначио побијане правноснажне пресуде у погледу правне оцене дела, те је кривично – правне радње окривљеног АА, за које је правноснажном пресудом оглашен кривим, правно квалификовао као продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези ст. 1. КЗ („Службени гласник РС“, бр.121/12 примењује се од 05.04.2013. године) у саизвршилаштву – у вези члана 33. КЗ, за које дело га је осудио на казну затвора у трајању од две године и шест месеци, и у ову казну му је урачунао време проведено у притвору од 26.11.2016. године до 19.01.2017. године.

По оцени овог суда, основано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног истиче и да је нижестепеним пресудама учињена повреда закона на штету окривљеног јер је окривљени обавезан да ББ на име трошкова кривичног поступка исплати износ од 176.250,00 динара, а којим наводима захтева се указује на повреду одредаба члана 441. став 4. у вези члана 261. став 2. тачка 8) ЗКП.

Одредбом члана 261. став 2. тачка 8) ЗКП прописано је да трошкови кривичног поступка обухватају, поред осталог, нужне издатке оштећеног и његовог законског заступника, као и награду и нужне издатке његовог пуномоћника.

Према стању у списима, дописом Кти број 31/16 од 10.07.2017. године, Виши јавни тужилац је изменио оптужни акт, тако што, поред осталог, ББ нема својство оштећеног у овом поступку.

Имајући у виду наведено, те чињеницу да је изреком првостепене пресуде окривљени АА обавезан, поред осталог, да ББ који нема својство оштећеног лица на име трошкова кривичног поступка исплати износ од 176.250,00 динара, а коју пресуду је потврдио другостепени суд, то је нижестепеним пресудама учињена повреда одредаба члана 441. став 4. у вези члана 261. став 2. тачка 8) ЗКП. Стога је Врховни касациони суд преиначио побијане пресуде у погледу одлуке о трошковима кривичног поступка, тако што је окривљеног обавезао само да накнади трошкове кривичног поступка Вишем јавном тужилаштву у Крагујевцу у износу од 138.102,94 динара и суду у износу од 26.896,83 динара, те обавезао окривљеног да на име паушала суду исплати износ од 15.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, не обавезујући га да ББ накнади трошкове поступка.

У осталом делу, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног одбачен је као недозвољен.

У преосталом делу, бранилац полемише са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама, истицањем да је у току поступка било неопходно да првостепени суд утврди због којих се радњи води поступак против окривљеног пред Основним судом у Брусу, а који се према ставу браниоца „води за пореску утају по истих 13 рачуна због којих се поступак води пред Вишим судом у Крушевцу“, што је првостепени суд одбио да утврди, полемише се и са исказом сведока ЕЕ и сведока ИИ, те

указује да у конкретном случају не постоје разлози на основу којих је суд могао извести закључак да је окривљени поступао са директним умишљајем као обликом кривице.

Поред тога, бранилац указује на повреду одредаба члана 91. став 1. КЗ, и с тим у вези истиче да је нејасно да се само од окривљеног одузима наводно прибављена имовинска корист, а на који начин је према ставу браниоца такође повређен закон на штету окривљеног.

Како погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешна оцена доказа, те повреда одредаба члана 91. став 1. КЗ не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у овом делу одбацио као недозвољен.

Са изнетих разлога, а на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП у преиначујућем делу, на основу члана 491. став 1. ЗКП у одбијајућем делу, те на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП у делу у коме је захтев одбачен као недозвољен, донета је одлука као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић